

Part One
Theory
Aspects of a Short Story

บทที่ 1

ความหมายของเรื่องสั้น

(The Meaning of a Short Story)

เค้าโครงเรื่อง

1. ผู้ให้ความหมายของเรื่องสั้น
 - 1.1 Edgar Allan Poe
 - 1.2 Edgar V. Roberts
 - 1.3 Herbert Barrows
 - 1.4 Sean O' Faolain
2. ความคล้ายคลึงในแนวคิดของผู้ให้ความหมาย
 - 2.1 ความยาวของเรื่องสั้น
 - 2.2 โครงสร้าง

สาระสำคัญ

1. มีผู้ให้ความหมายของเรื่องสั้นหลายคน ได้แก่ Edgar Allan Poe Edgar V. Roberts Herbert Barrows และ Sean O' Faolain
2. จะเห็นถึงความคล้ายคลึงกันในการให้ความหมายของเรื่องสั้นของบุคคลเหล่านี้ ที่กล่าวว่า เรื่องสั้น คือเรื่องที่ย่อสั้น มีความสั้นเป็นเรื่องที่สะท้อนภาพเหมือนของชีวิตจริงที่ถ่ายทอด เป็นหนังสือในความคิดของนักประพันธ์ และมักจะให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันไปแก่ผู้อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักศึกษาเรียนจบบทที่ 1 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
2. บอกได้ว่ามีนักประพันธ์และนักวิจารณ์ใด ที่ได้ศึกษาและให้คำจำกัดความเกี่ยวกับเรื่องสั้นไว้

3. สามารถเห็นความคล้ายคลึงกันในข้อคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น
4. สามารถนำความคิดของบุคคลเหล่านั้นมาพิจารณาและสรุปเป็นความคิดของตนเองไว้

ความนำ

มีนักประพันธ์และนักวิจารณ์จำนวนมากที่ให้ความหมายหรือคำจำกัดความของเรื่องสั้นไว้ ความหมายที่พวกเขาเหล่านั้นให้ไว้มีส่วนคล้ายๆ กัน นักประพันธ์และนักวิจารณ์ดังกล่าวได้แก่ Edgar Allan Poe Edgar V. Roberts Herbert Barrows และ Sean O' Faolain

1. ผู้ให้ความหมายของเรื่องสั้น

1.1 Edgar Allan Poe การศึกษารูปแบบของเรื่องสั้นได้เริ่มมีขึ้นหลังจากที่ Edgar Allan Poe นักเขียนเรื่องสั้นประเภทเขย่าขวัญชาวอเมริกัน ได้วิจารณ์งานเขียนของ Nathaniel Hawthorne ในชุด *Twice Told Tales* ฉบับหนึ่ง เมื่อ ค.ศ. 1842 เกี่ยวกับงานประพันธ์เรื่องสั้นของ Hawthorne ซึ่ง Poe เรียกว่า Tale ดังนี้

"The Tale must be short enough to be read at a single sitting, long enough to allow the writer to create for his reader a controlled and unified effect."

เรื่องเล่าจะต้องสั้นพอควรขนาดอ่านได้ในช่วงของการนั่งครั้งหนึ่ง และยาวพอควรที่จะให้ผู้เขียนโน้มน้าวให้ผู้อ่านเห็นตามหรือคล้อยตามความคิดได้

Poe กล่าวว่าผู้อ่านจะไม่เข้าใจว่าเขาหมายถึงอะไร เขาจึงขยายความต่อไปว่า

A skilful artist has constructed a tale. He has not fashioned his thoughts to accommodate his incidents, but having deliberately conceived a certain single effect to be wrought, he then invents such incidents, he then combines such events, and discusses them in such tone as may best serve him in establishing this preconceived effect. If his very first sentence tends not to the out bringing of this effect, then in his very first step has he committed a blunder. In the whole composition there should be no word written of which the tendency, direct or indirect, is not to the one pre-established design. And by such means, with such care and skill, a picture is at length painted which leaves in the mind of him who contemplates it with a kindred art, a sense of the fullest satisfaction. The idea of the tale, its thesis, has been presented

unblemished, because undisturbed-an end absolutely demanded, yet, in the novel, altogether unattainable.

นักประพันธ์ที่มีความสามารถแต่งเรื่องสั้นนั้น ไม่ใช่เพียงแต่นำเอาเหตุการณ์มารวบรวมไว้ในเรื่องเท่านั้น แต่เรื่องที่เขาเขียนขึ้นต้องเขียนขึ้นเพื่อให้มีผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นเขาจึงสร้างเหตุการณ์ขึ้นและนำเหตุการณ์มารวมกันเข้าไว้ด้วยการสอดแทรกน้ำเสียงเพื่อโน้มน้าวให้เกิดผลตามที่ตั้งใจไว้ในตอนแรก ถ้าหากว่าในการเขียนประโยคแรกนักเขียนไม่สามารถนำผลนี้ออกมาได้ ก็เท่ากับว่างานเขียนของเขาล้มเหลวแล้ว เรื่องเล่าจึงเป็นงานเขียนที่ต้องใช้ความระมัดระวังและความชำนาญ เหมือนภาพวาดที่เป็นศิลปะสูงส่งที่ให้ความรู้สึกและอารมณ์ได้ ดังนั้นเรื่องเล่าก็เช่นกัน ต้องมีความคิดที่ชัดเจนและจบลงอย่างบรรลุปเป้าหมาย

จะเห็นว่า Poe เน้นเรื่องความยาวในเรื่องการใช้เทคนิค และคุณค่าที่แอบแฝงในเรื่องเล่า ซึ่งได้พัฒนามาเป็นเรื่องสั้นในเวลาต่อมา และใช้คำว่า short story แทนคำว่า tale ทำให้ความหมายกว้างออกไป และมีอิสระในรูปแบบของการเขียนมากไปกว่าเดิม

หลังการวิจารณ์ของ Poe ทำให้การศึกษาเรื่องสั้นแพร่หลายขึ้น และวิธีการเขียนก็เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่สิ่งหนึ่งที่นักเขียนทั้งหลายยังคงยึดไว้ก็คือ ความสั้น

กิจกรรมการเรียนรู้ 1

Poe เรียกเรื่องที่เขาเขียนขึ้น อ่านจบในช่วงเวลาสั้นๆว่าอะไร เขาเน้นความสำคัญในเรื่องอะไร

1.2 Edgar V. Roberts กล่าวไว้ในหนังสือ *Writing Theme about Literature* ดังนี้

A short story is usually about one of two characters undergoing some sort of difficulty or facing some sort of problem. The characters may go uphill or downhill, but they almost never remain the same, for even staying the same may usually be interpreted as either downhill or uphill. Although the characters will interact with other characters and with the circumstances surrounding them, usually these relationships are described fairly briefly, for the shortened form of the story does not permit a great deal of development about how human character changes in response to human beings and environment.

เรื่องสั้นมักจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตัวละครตั้งแต่ 1 หรือ 2 คน ที่เผชิญกับปัญหาหรือสิ่งยุ่งยากลำบากใจ อันอาจเกิดจากสิ่งที่อยู่รอบข้างหรือกับตัวละครอื่น ๆ ตัวละครมักจะมีการเปลี่ยนแปลงในทางดีหรือเลวได้ สิ่งเหล่านี้ได้อธิบายไว้อย่างสั้นๆ เพราะเนื่องจากรูปแบบของเรื่องสั้นไม่อำนวยให้เขียนอธิบายยาวๆ ได้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

Roberts ได้ชี้ให้เห็นว่าเรื่องสั้นต้องมีอะไร

1.3 Herbert Barróws ได้พูดถึงเรื่องสั้นไว้ในหนังสือ *Reading The Short Story* ดังนี้ The modern short story, as we encounter it in the pages of magazines in collections of stories by a single author, or in anthologies of stories by several authors, has not had a very long history.

Put briefly, we expect a short story to be short. Second, we expect it, whatever else it does, to tell a story that is worth telling as a story. Third, we expect it to offer some kinds of illumination, however, indirect or oblique, on the experience of life in this world as the author sees it: that is, it has to have significance. And fourth, we expect it to make its effects, to interest us; to tell us what it has to tell us, not by direct expository statement as the essay does, but by the dramatic or narrative presentation of imagined, created characters, moving in surroundings which the writer has described or evoked with sufficient vividness and circumstantiality so that we may have the illusion of standing within it, imagining, as we read. Demands of individual readers may vary on this last point, but it may be at least suggested that a basic requirement of fiction is that it takes us into a world that is both possible (that is, recognizably related to the world as we know it) and new (that is, not a statistical replica of any segment of reality).

เรื่องสั้นเป็นงานเขียนอย่างหนึ่งที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่นานนี้เอง ผู้อ่านจะพบว่า เรื่องสั้นจะมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. เรื่องสั้นควรเป็นเรื่องสั้นที่สั้นสมชื่อ
2. ไม่ว่าเรื่องสั้นจะเป็นเรื่องแบบไหน ควรเป็นเรื่องสั้นที่มีคุณค่าในการถ่ายทอดออกมาเป็นเรื่องสั้น
3. เราหวังว่าเรื่องสั้นจะเป็นเสมือนภาพที่เกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตในโลกนี้ที่นักประพันธ์มองออก จะมีความเด่นชัดในเรื่องของตนเอง
4. เราหวังว่าเรื่องสั้นจะมีผลหลายๆ ทางแก่ผู้อ่าน เช่น ทำให้ผู้อ่านสนใจในเรื่อง เพราะสิ่งที่เล่าในเรื่องสั้นจะไม่เหมือนกับงานเขียนเรียงความทั่วๆ ไป แต่เป็นเรื่องเล่าที่นักเขียนได้แต่งขึ้น มีตัวละครอยู่ในสภาวะหรือสิ่งรอบข้างที่นักเขียนได้บรรยายไว้ และสามารถทำให้ผู้อ่านเห็นเป็นภาพชัดเจนจนดูเหมือนผู้อ่านได้เข้าไปยืนอยู่ในสถานที่นั้นด้วย ผู้อ่านเรื่องสั้นมีความต้องการที่แตกต่างกัน คิดต่างกัน แต่อย่างน้อยที่สุดเรื่องสั้นจะพาผู้อ่านไปสู่โลกที่เป็นไปได้ คือโลกที่เราคุ้นเคยและรู้จัก และโลกใหม่ๆ ที่จำลองจากส่วนหนึ่งของชีวิตจริง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

Barrows กล่าวว่าเรื่องสั้นต้องมีอะไร

1.4 Sean O' Faolain เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องสั้นไว้ดังนี้

I believe the whole craft of the short story is summed up in those last half-dozen words- "that is must lead imperceptibly toward its point of illumination," with the maximum of emphasis on the word "imperceptibly." The main fun of writing short stories and part of the fun of reading them, consists in being led onward, of leading the reader onward to the moment of surprised pleasure when the story behind the story, the meaning behind the yam, the interior significance of the event, makes us utter a delighted "Ah!"- as when a train comes around a headland and there, in front of us, is the place to which we have been traveling on a Mystery Tour the destination of which until that moment we did not realize.

The point of illumination is the essential unifying element in the story. It is the light at the end of the tunnel. The target all the story elements are replayed to reach. At that moment the plot has come to its climax, the characters have been revealed,

the relationship between character and environment has achieved at least a tentative equilibrium. The human significance of the story is manifest. Thereafter, there is a unity of feeling and of understanding. Such an "exaltation of the soul" cannot, as Poe said of the poem, "be long sustained," but what a moving experience it can be! As V.S. Prichett says, "every short story is a drama, but every writer of short stories has his own idea of what is dramatic. A story moves towards a disclosure and that may be on an event, a complete relation of character, the close of a mood, the changing of an emotion, the clinching of an idea, the statement of a situation now completed. The beauty of the short story is that all its elements can be drawn to a single point that shines with such brightness that all the past moments of the tale are bathed in light—seen as a whole, as a radiance.

Sean O' Faolain กล่าวว่าเรื่องสั้นเป็นงานเขียนที่ไม่ยาวนาน และมักจะพาผู้อ่านไปสู่การค้นพบอย่างใดอย่างหนึ่ง พาผู้อ่านไปจากสิ่งที่เห็นไม่ชัดเจนไปสู่ที่แสงสว่าง เปรียบเหมือนกับการไปเที่ยวที่ผู้ถูกพาไปเที่ยวไม่ได้รับการบอกเล่ามาก่อนว่า กำลังจะถูกพาไปไหน ดังนั้นการเที่ยวจึงดูลึกลับสำหรับผู้นั้น จนกว่าผู้นั้นจะไปถึงจุดหมายปลายทาง เขาจะได้คำตอบว่าสถานที่ที่เขาไปเที่ยวคือที่ไหน ดังนั้นขณะที่ผู้นั้นยังไม่ถึงที่หมาย การเที่ยวจึงดูลึกลับและเร้าอารมณ์ให้อยากรู้ ในเรื่องสั้นก็เช่นเดียวกัน องค์ประกอบต่างๆ เหมือนกับแสงสว่างที่อยู่ปลายสุดอุโมงค์ เมื่อไปถึงตรงนั้นจะเห็นความสวยงามของอุโมงค์ เช่นเดียวกับเป้าหมายขององค์ประกอบต่างๆ ในเรื่องสั้น เพื่อพาเรื่องสั้นไปสู่จุดมุ่งหมายในที่สุด ช่วงขณะที่เนื้อเรื่องดำเนินไปสู่ climax สิ่งต่างๆ ก็จะเปิดเผยแก่ผู้อ่าน เช่น ตัวละคร ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครและเหตุการณ์ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษยชาติจะนำมาเปิดเผยให้ทราบ หลังจากนั้นผู้อ่านจะมีความรู้สึกและความเข้าใจอย่างถูกต้องต่อเรื่องสั้นที่เขาอ่าน ช่วงขณะที่เกิดความตื่นเต้น คล้ายกับการอ่านโคลง สิ่งที่ได้จากการอ่านเปรียบเหมือนประสบการณ์ที่กำลังเคลื่อนไหวให้เราเห็น เช่นเดียวกับที่ V.S. Prichett กล่าวว่า เรื่องสั้นทุกเรื่องเหมือนละคร ทั้งนี้เพราะนักเขียนเรื่องสั้นมักจะมีความคิดอยู่ในใจแล้วว่าอะไรจะเป็นเหมือนละครได้ ดังนั้นเรื่องสั้นจะพาผู้อ่านไปพบกับสิ่งที่ยังไม่เปิดเผย เช่น ตัวละคร อารมณ์ของตัวละคร เหตุการณ์กับอีกหลายสิ่ง ผู้อ่านจะนำมารวมเข้าด้วยกันจนสามารถพาผู้อ่านไปยังแสงสว่างที่เจิดจ้า นั่นก็คือการบรรลุเป้าหมายการอ่านและเข้าใจเรื่องสั้นในที่สุด

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

Faolain ให้คำจำกัดความเรื่องสั้นว่าอย่างไร

2. ความคล้ายคลึงกันในแนวความคิดของผู้ให้ความหมาย

2.1 ความยาวของเรื่องสั้น ผู้ให้คำจำกัดความเรื่องสั้นทั้ง 4 คน ไม่ได้กำหนดว่าเรื่องสั้นต้องมีความยาวตั้งแต่กี่คำถึงกี่คำ เช่น 1,000 คำ หรือ 10,000 คำ แต่บุคคลทั้ง 4 ได้กำหนดความยาวของเรื่องสั้นด้วยการกำหนดให้มีเหตุการณ์เดียว เหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นตอนใดตอนหนึ่ง และสิ้นสุดลงในเวลาใดเวลาหนึ่ง เรียกเหตุการณ์นี้ว่า a single incident

2.2 โครงสร้าง เรื่องสั้นยังประกอบด้วยโครงสร้างอื่น ๆ อีก เช่น ตัวละคร ความขัดแย้ง หรือ ปัญหาของตัวละคร อาจเป็นความขัดแย้ง หรือปัญหาที่ไม่ได้เจาะจงว่าเป็นของตัวละครใดตัวหนึ่งโดยเฉพาะ ความขัดแย้ง หรือปัญหานี้เรียกว่า a single conflict ซึ่งอาจนำไปสู่ผลอย่างใดอย่างหนึ่ง เรียกว่า a single effect นอกจากนี้ยังมีโครงสร้างอื่นๆ ที่สำคัญ เช่น plot, point of view, setting รวมทั้งแนวความคิดของนักประพันธ์ที่แอบแฝงอยู่ในเรื่อง หรือเรียกว่า theme

จากการที่มีผู้ให้ความหมายของเรื่องสั้นตามแนวคิดของพวกเขา สามารถสรุปความหมายของเรื่องสั้นได้ดังนี้

1. เรื่องสั้น คือ เรื่องที่เขียนขึ้น สมมุติขึ้น อันประกอบด้วยตัวละครและโครงสร้างอื่นๆ
2. ความยาวของเรื่องสั้นถูกกำหนดไว้ด้วยการมีเหตุการณ์เดียว
3. เรื่องสั้นมักจะเน้นถึงปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่น่าไปสู่ความขัดแย้ง ปัญหานั้นอาจจะ เป็นของตัวละครใดตัวละครหนึ่ง หรือเป็นปัญหาที่ไม่ได้เจาะจงว่าเป็นของใคร นักประพันธ์มักจะพยายามทำให้ผู้อ่านรู้ว่าปัญหานั้นคืออะไร และปัญหานั้นจะนำเรื่องไปสู่จุดจบ
4. เรื่องสั้นมักจะซ่อนแนวความคิดของนักประพันธ์ไว้ หรือที่เรียกว่า theme หรือ main idea ซึ่งอาจจะทำให้ผู้อ่านสรุปแนวความคิดของนักประพันธ์ออกมาต่าง ๆ นา ๆ ได้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

สรุปแนวคิดที่คล้ายกันของบุคคลทั้ง 4 ที่ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเรื่องสั้นไว้

บทสรุป

ความหมายของเรื่องสั้นตามแนวความคิดของนักประพันธ์ และนักวิจารณ์ทั้งสองคน ได้
เน้นที่ความสั้น ปัญหาที่มุ่งให้อ่านรู้ และจะเป็นปัญหาที่นำเรื่องไปสู่จุดจบ

บทที่ 2

ประเภทของเรื่องสั้นและองค์ประกอบของเรื่องสั้น

(Type of Short Stories)

(The Elements of a Short Story)

เค้าโครงเรื่อง

1. ประเภทของเรื่องสั้น

1.1 เรื่องสั้นประเภทเน้นการดำเนินเรื่องหรือเหตุการณ์ (short story of plot)

1.2 เรื่องสั้นประเภทเน้นพัฒนาการของบุคลิกภาพของตัวละคร (short story of character)

2. องค์ประกอบของเรื่องสั้น

2.1 องค์ประกอบร่วม

2.2 การเน้นการใช้องค์ประกอบของนักประพันธ์

สาระสำคัญ

1. เรื่องสั้นแบ่งเป็น 2 ประเภท

1.1 เรื่องสั้นประเภทเน้นการดำเนินเรื่องหรือเหตุการณ์ (short story of plot) คือ เรื่องสั้นที่มุ่งความสำคัญไปที่เหตุการณ์ในเรื่อง ปัญหาที่อยู่ในเหตุการณ์ส่งผลกระทบต่อตัวละครต่างๆ ในเรื่อง

1.2 เรื่องสั้นประเภทเน้นพัฒนาการของบุคลิกภาพของตัวละคร (short story of character) คือ เรื่องสั้นที่มุ่งความสำคัญไปที่ตัวละครใดตัวละครหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากสิ่งที่อยู่รอบตัว ซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2. เรื่องสั้นทุกประเภทจะมีองค์ประกอบร่วมกัน แต่นักประพันธ์มักจะทำให้องค์ประกอบอันใดอันหนึ่งที่เขาต้องการเน้นเป็นพิเศษให้เห็นเด่นชัดแก่ผู้อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักศึกษาเรียนจบบทที่ 2 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. แยกประเภทของเรื่องสั้นได้
2. บอกความแตกต่างของเรื่องนั้นทั้งสองประเภทได้
3. บอกองค์ประกอบร่วมของเรื่องสั้นได้
4. บอกได้ว่านักประพันธ์เน้นองค์ประกอบใดในเรื่องของเขา

ความนำ

เรื่องสั้นของอังกฤษ และอเมริกัน มีเป็นจำนวนมาก หากต้องการคัดเลือกมาเป็นเรื่องให้นักศึกษาเรียน ผู้เขียนจึงพิจารณาจากการที่นักประพันธ์ต่างๆ ทั้งสองประเทศได้ใช้เทคนิคการนำเสนอเรื่องสั้น และสรุปได้ว่านักประพันธ์ส่วนใหญ่จะนำเสนอเรื่องสั้นออกเป็นสองแนวด้วยกัน คือนักประพันธ์บางคนเน้นการดำเนินเรื่อง (Plot Short Story หรือ Short Story of Plot) ในขณะที่บางคนจะเน้นการพัฒนาบุคลิกภาพของตัวละคร (Character Short Story หรือ Short Story of Character) ดังนั้นเรื่องที่น่ามาบรรจุไว้ในตำรา EN 355 จึงเป็นเรื่องที่นักประพันธ์ได้ใช้เทคนิคทั้งสองประเภทดังกล่าว เพราะเป็นวิธีที่ง่ายต่อการศึกษา และทำความเข้าใจในเรื่องสั้นนั้น ๆ แต่แม้ว่าจะเป็นเรื่องสั้นที่นักประพันธ์มีการใช้เทคนิคในการนำเสนอเรื่องสั้นของเขาออกมาในทางใดทางหนึ่งอย่างเห็นได้ชัดเจน ก็ไม่ใช่ที่เราจะละเลยไม่มององค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีในเรื่องสั้นเหล่านั้น การดูองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอยู่ในเรื่องสั้นก็ต้องทำควบคู่ไปด้วย

1. ประเภทของเรื่องสั้น

1.1 เรื่องสั้นประเภทเน้นการดำเนินเรื่องหรือเหตุการณ์ (short story of plot)

นักประพันธ์เป็นจำนวนมากที่เขียนเรื่องสั้น เพื่อเป็นสื่อแสดงความคิดของพวกเขาในปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่เกิดจากสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจจะมาจากจารีตประเพณี การปกครองของประเทศ สงคราม ศาสนา และคำครองชีพ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้มักจะไม่เกิดกับคนใดคนหนึ่ง แต่มักจะเกิดกับคนเป็นจำนวนมาก เหมือนกับนักประพันธ์ต้องการจะบอกว่า トラブルที่มนุษย์ยังอยู่ในสังคม มนุษย์คงจะหลีกเลี่ยงในสิ่งเหล่านี้ไม่ได้ ดังนั้นนักประพันธ์จึงพยายามทำให้เห็นว่า เรื่องสั้นของเขาเน้นความสำคัญที่เหตุการณ์ เหตุการณ์เป็นเหตุการณ์อะไร มีใครเป็นตัวละครที่เขาสมมุติให้อยู่ในเหตุการณ์นั้นบ้าง ตัวละครเหล่านั้นได้รับ

ผลกระทบจากเหตุการณ์อย่างไร สิ่งเหล่านี้นำมาประมวลกันเข้าเป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นว่านักประพันธ์มุ่งไปที่การดำเนินเรื่องมากกว่าที่เป็นเรื่องของตัวละครใดตัวละครหนึ่งโดยเฉพาะ เรื่องสั้นประเภทนี้ ได้แก่ "The Lottery" "The Brother" "Embroidery" เป็นต้น

1.2 เรื่องสั้นประเภทเน้นพัฒนาการของบุคลิกภาพของตัวละคร (short story of character)

มีนักประพันธ์จำนวนมากที่มักจะเขียนเรื่องสั้นเพื่อชี้ปัญหาของตัวละครใดตัวละครหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งนักประพันธ์จะสร้างตัวละครของเขาเพื่อเป็นภาพจำลองหรือภาพเหมือนของคนใดคนหนึ่งในชีวิตจริง ซึ่งมนุษย์มักจะหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองไม่ได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นบางครั้งก็รุนแรง บางครั้งก็ไม่รุนแรง บางอย่างอาจแก้ไขได้ บางอย่างอาจแก้ไขไม่ได้ และปัญหาบางอย่างอาจมีอิทธิพลทำให้ตัวละครหรือผู้ที่ประสบปัญหานั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตได้ เวลาที่อ่านเรื่องสั้นประเภทนี้ ผู้อ่านจะมีความรู้สึกที่กำลังอ่านเรื่องราวของคนใดคนหนึ่งอยู่และคน ๆ นั้นอาจจะพบได้ในชีวิตจริง เรื่องสั้นประเภทนี้ได้แก่ "Young Goodman Brown" "Clay" และ "The Grave" เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ให้คำจำกัดความเรื่องสั้นประเภทเน้นการดำเนินเรื่อง และเรื่องสั้นประเภทเน้นพัฒนาการบุคลิกภาพของตัวละคร

2. องค์ประกอบของเรื่องสั้น

2.1 องค์ประกอบร่วม เรื่องสั้นไม่ว่าจะเป็นประเภทใดก็ตาม จะมีองค์ประกอบร่วมหรือโครงสร้างที่คล้ายกัน ขึ้นอยู่กับนักประพันธ์ว่าจะเน้นที่องค์ประกอบใดในเรื่องของเขา องค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ที่มีอยู่ในเรื่องสั้นทุกเรื่อง คือ เหตุการณ์ในเรื่อง ปัญหาที่อยู่ในเหตุการณ์ ปัญหานี้อาจจะจะเป็นปัญหาของตัวละครใดตัวละครหนึ่งโดยเฉพาะ หรืออาจจะไม่บอกว่าเป็นของใครโดยเฉพาะ เหตุการณ์ในเรื่องสั้นจะไปสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ตัวละคร (character) ฉาก (setting) ความขัดแย้งหรือปัญหา (conflict) วิธีการเล่าเรื่อง (point of view) การดำเนินเรื่อง (plot development) จุดเปลี่ยนแปลงของเรื่อง (climax or turning point) เป็นต้น

2.2 การเน้นการใช้องค์ประกอบของนักประพันธ์ นักประพันธ์จะมีวิธีการของตนเองที่ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงการเน้นการใช้องค์ประกอบของเขาให้ได้ เช่น ถ้าหากว่านักประพันธ์มุ่งความสำคัญไปที่ตัวละคร เขาจะทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครของเขาซึ่งสร้างขึ้นมาเลียนแบบชีวิตจริงให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง นิสัยใจคอ ปัญหาของเขา เป็นต้น หรือถ้าหากว่านักประพันธ์ต้องการเน้นที่เหตุการณ์ นักประพันธ์จะพูดถึงเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไปในเรื่อง และสิ่งที่อยู่ในเหตุการณ์ เช่น ฉาก ตัวละคร ปัญหาในเหตุการณ์ อิทธิพลของปัญหานั้น ๆ เป็นต้น การเน้นการใช้องค์ประกอบอันใดอันหนึ่งของนักประพันธ์ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความมุ่งหมายของนักประพันธ์ได้ ทำให้ง่ายต่อการวิเคราะห์

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

เรื่องสั้นทุกประเภทมีองค์ประกอบที่คล้ายกัน ได้แก่อะไรบ้าง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

การเน้นการใช้องค์ประกอบของนักประพันธ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างไร

บทสรุป

การแบ่งประเภทเรื่องสั้นแบ่งได้หลายวิธี การแบ่งเรื่องสั้นโดยใช้การพิจารณาการดำเนินเรื่อง และการพัฒนาการของบุคลิกภาพของตัวละคร ก็เป็นวิธีหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเห็นเทคนิคของนักประพันธ์ ช่วยในการวิจารณ์ และใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องสั้นอื่น ๆ

บทที่ 3

การดำเนินเรื่อง

(Developing a Plot)

เค้าโครงเรื่อง

1. ความหมายของ plot
 - 1.1 การแบ่งชนิดของเหตุการณ์
 - 1.2 การประมวลเหตุการณ์เข้าด้วยกัน
2. การแบ่งตอนของ plot
 - 2.1 ตอนต้น หรือ open-beginning-exposition
 - 2.2 ตอนกลาง หรือ the middle
 - 2.3 ตอนจบ หรือ the ending
3. การพิจารณาการดำเนินเรื่อง
 - 3.1 action-conflict-climax
 - 3.2 action-conflict-climax-followed by a resolution
 - 3.3 present-beginning-middle-ending-present

สาระสำคัญ

1. plot คือการที่นักประพันธ์สมมุติเหตุการณ์ต่างๆ ที่เขาจะนำไปใส่ในเรื่องสั้นของเขาขึ้นมา และเอาเหตุการณ์เหล่านั้นรวมกันเข้าไว้ เช่น กำหนดว่าในเรื่องสั้นจะมีกี่เหตุการณ์และในแต่ละเหตุการณ์จะมีใครอยู่ในเหตุการณ์นั้นบ้าง เหตุการณ์เหล่านี้จะบรรจุใส่ในความยาวกี่คำ
2. plot ในเรื่องสั้นจะแบ่งออกเป็นสามตอน คือ ตอนต้น ตอนกลาง และตอนจบ
3. เหตุการณ์ทั้งสามตอนจะทำให้ผู้อ่านทราบว่า นักประพันธ์ดำเนินเรื่องสั้นอย่างไร ตั้งแต่ต้นจนจบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักศึกษาเรียนจบบทที่ 3 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. บอกความหมายของ plot ได้
2. บอกได้ว่า plot แบ่งเป็นสามตอน ในแต่ละตอนจะมีเหตุการณ์อะไร และนำวิธีการแบ่งตอนในเรื่องสั้นไปวิเคราะห์เรื่องสั้นๆ ได้

ความนำ

Plot ในเรื่องสั้นถือว่าเป็นโครงสร้างที่สำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านเห็นถึงการผูกเรื่องของนักประพันธ์ตั้งแต่ต้นจนจบ ทำให้ผู้อ่านทราบว่าเรื่องที่นักประพันธ์เขียนขึ้นมีเหตุการณ์ต่างๆ อะไรบ้าง เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน มีใครอยู่ในเหตุการณ์ สิ่งเหล่านี้นำมาประมวลกันเข้าเรียกว่า plot

1. ความหมายของ plot

Plot คือการที่นักประพันธ์ได้วางโครงเรื่อง (outline) ของเขาว่าเรื่องสั้นจะมีความยาวเท่าไร แบ่งความยาวออกเป็นกี่ตอน มีเนื้อเรื่องอย่างไร มีตัวละครกี่ตัว ให้ใครเป็นตัวละครเอก ตัวละครย่อย สถานที่ที่เกิดเหตุการณ์อยู่ที่ไหน เวลาใด ตัวละครใดมีปัญหาหรือความขัดแย้ง (conflict) หรือไม่ได้บ่งชี้ว่าเป็นปัญหาหรือความขัดแย้งของใครโดยเฉพาะ มีการเปิดฉากของเรื่องอย่างไร จะแทรกคำพูดหรือเหตุการณ์ตื่นเต้นไว้ตอนไหน จะมีการเปลี่ยนแปลงอะไรเกิดขึ้นในเรื่อง จะจบเรื่องอย่างไร การรู้ถึงสิ่งเหล่านี้ได้ plot ต้องสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ ที่อยู่ในเรื่องด้วย เช่น characterization, action, point of view, setting, conflict, crisis, suspense และ climax เป็นต้น

1.1 การแบ่งชนิดของเหตุการณ์ plot ในเรื่องสั้นไม่ต่างไปจากชีวิตประจำวันของคนเรา เช่น เราลองคิดดูว่าตั้งแต่เราตื่นจนกระทั่งเรานอน เราทำอะไรบ้างในวันหนึ่ง ๆ ชีวิตประจำวันของแต่ละคนจะแตกต่างกันตามวัย อาชีพ และความต้องการของตนเอง เมื่อเราลองย้อนกลับไปดูว่าในแต่ละวันเราทำอะไรบ้าง จะเห็นว่ามันเป็นขบวนการที่ติดต่อกัน มีความเกี่ยวข้องกันเป็นลูกโซ่ สิ่งเหล่านี้เรียกว่า sequence of episodes หรือ events หรือ actions

นักเขียนของเรื่องสั้นมักจะเลียนแบบขบวนการของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ในชีวิตจริง episodes เหล่านี้ เวลาที่นักประพันธ์จะบรรจุเข้าไปในเรื่องสั้นเป็นขบวนการของเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องของตัวละครนั้น นักประพันธ์จะคำนึงว่าเรื่องสั้นเกิดขึ้น ณ ที่ใด-นั้น

หมายความว่า setting ต่อมาก็คำนี้ว่าใครอยู่ที่นั่น-นั่นคือตัวละคร ต่อมาก็ต้องดูว่ามีเหตุการณ์อะไรมาก่อนมาหลัง เช่น ตัวละครพูด เดิน กำลังรอใคร ขับรถ หรือดูโทรทัศน์ หรือกำลังนอน เหตุการณ์ในเรื่องสั้นหรือเรียก episodes หรือ actions แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1.1.1 เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับตัวละคร ได้แก่เหตุการณ์ที่ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความคิด ความประพฤติ การปฏิบัติ ท่าทางของตัวละคร แม้กระทั่งปัญหาที่ตัวละครต้องต่อสู้กับสภาวะรอบข้างของเขา ซึ่งในเรื่องสั้นหมายถึง conflict

1.1.2 เหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกันอย่างมีเหตุผล เหตุการณ์เหล่านี้จะไปสัมพันธ์กับตัวละคร เหตุการณ์ที่กล่าว เช่น เป็นเหตุการณ์ของสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ซึ่งมีตัวละครอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ

ดังนั้น เหตุการณ์ หรือ action ทั้งสองประเภทจึงมีอยู่ในเรื่องสั้นทุกเรื่อง และมักจะสัมพันธ์กันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ทำไมตัวละครจึงประพฤติเช่นนั้น คิดเช่นนั้น หรือปฏิบัติต่อตนเองหรือต่อผู้อื่นอย่างไร ล้วนแล้วเป็นเหตุการณ์ทั้งสองประเภททั้งสิ้น

1.2 การประมวลเหตุการณ์เข้าด้วยกัน เหตุการณ์ในเรื่องสั้นบางครั้งก็เป็นเหตุการณ์ในอดีต ก่อนหน้าเหตุการณ์ปัจจุบันที่เรื่องสั้นกำลังพูดอยู่ หรืออาจจะเป็นการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า จะเห็นว่าบางครั้งนักประพันธ์ได้พูดถึงเหตุการณ์สลับไปสลับมา เช่น พูดถึงปัจจุบันแล้วอาจจะย้อนกลับไปพูดถึงอดีต หรืออาจจะคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า วิธีดังกล่าวสามารถแบ่งเป็นเทคนิคของนักประพันธ์ได้ ดังนี้

1.2.1 flashback คือการที่นักประพันธ์พูดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต

1.2.2 foreshadowing คือการที่นักประพันธ์พยายามบอกให้ผู้อ่านรู้ว่าจะมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นในอนาคต

กิจกรรมการเรียนรู้ 1

จงให้คำจำกัดความว่า plot คืออะไร

กิจกรรมการเรียนรู้ 2

เหตุการณ์ในเรื่องสั้นเรียกว่าอะไร เหตุการณ์เหล่านี้แบ่งเป็นกี่ชนิด คืออะไร และนักประพันธ์ใช้เทคนิคอะไรที่นำเหตุการณ์เหล่านี้มาประมวลเข้าด้วยกัน

2. การแบ่งตอนของ plot

Plot ในเรื่องสั้นมักจะแบ่งเป็นสามตอน ดังนี้

2.1 ตอนต้น หรือ opening หรือ beginning หรือ exposition ได้แก่ เหตุการณ์ตั้งแต่เปิดเรื่องไปจนถึงการเกิด conflict conflict ในเรื่องสั้นอาจจะเป็นของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ หรือไม่บอกว่าเป็นของคนใดคนหนึ่งก็ได้ การเปิดเรื่องมีความสำคัญต่อเรื่องสั้นมาก เพราะเป็นการปูทางให้ผู้อ่านเตรียมตัวเตรียมใจว่าเรื่องสั้นที่กำลังอ่านเป็นเรื่องทำนองไหน วิธีเปิดเรื่องมีหลายแบบ เช่น

2.1.1 แบบ **Surprise-attack** คือนำความประหลาดฉงนสนเท่ห์ตั้งแต่เริ่มแรกอย่างเช่น การเปิดฉากของ "The Told-Tale Heart" ของ Edgar Allen Poe

Truel Nervous-very, very dreadfully nervous I had been and am; but why will you say that I am mad? The disease had sharpened my senses not destroyed-not dulled them. Above all was the sense of hearing acute. I heard all things in the heaven and in the earth. I heard many things in hell. How, then am I mad? Hearthen and observe how healthily-how calmly I can tell you the whole story.

2.1.2 แบบ **fable** คือขึ้นคล้ายกับการเล่านิทานหรือนิยายปรัมปรา อย่างตอนเปิดฉากในเรื่อง "The Princess and the Tin Box" ของ James Thurber

Once upon a time, in a far country, there lived a king whose daughter was the prettiest princess in the world. Her eyes were like that corn flower, her hair was sweeter than the hyacinth, and, her throat made the swan look dusty.....

2.1.3 แบบ **Historical Background** คือเป็นแบบเชิงประวัติศาสตร์ ดังในเรื่อง "The Kinsman, Major Molineux" ของ Hawthorne

After the King of Great Britain had assumed the right of appointing the colonial governors, the measures of the latter seldom met with the ready and generous approbation which had been paid to those of their predecessors, under the original characters. The people looked with most jealous scrutiny to the exercise of power which did not emanate from themselves, and they usually rewarded their rulers with slender gratitude for the compliances by which, in softening their instructions from beyond the sea, they Massachusetts Bay will inform us, that of six governors in the space of about forty years from the surrender of the old character, under James II.

Two were imprisoned by popular insurrection; a third as Hutchinson inclines to believe, was driven from the province by the whizzing of a musketball; a fourth, in the opinion of the same historian, was hastened to his grave by continual bickerings with the House of Representatives; and the remaining two, as well as their successors, till the Revolution, were favored with few and brief intervals of peaceful sway. The inferior members of the court party, in times of high political excitement, led scarcely a more desirable life. These remarks may serve as a preface to the following adventures, which chanced upon a summer night, nor far from a hundred years ago. The reader, in order to avoid a long and dry detail of colonial affairs, is requested to dispense with an account of the train of circumstances that had caused much temporary inflammation of the popular mind.

2.1.4 แบบ Conversation คือ เริ่มต้นด้วยการสนทนาของตัวละคร ดังเรื่อง "The Snow of Kilimanjaro" ของ Ernest Hemingway

"The marvelous thing is that it's painless," he said.

"That is how you know when it starts."

"Is it really?"

"Absolutely. I'm awfully sorry about the order though. That must bother you."

"Don't! Please don't."

"Look at them," he said. "Now is it sight or is it scent that brings them like that?"

ไม่ว่าวิธีเปิดเรื่องจะเป็นอย่างไร ตอนต้นในเรื่องสั้นมักจะรวมการแนะนำตัวละคร สถานที่เกิดเหตุ เช่น ในตอนเริ่มต้นของเรื่อง "Young Goodman Brown"

Young Goodman Brown came forth at sunset into the street at Salem village; but put his head back, after crossing the threshold, he exchanged a parting kiss with his young wife, and Faith, as the wife was aptly named, thrust her own pretty head into the street, letting the wind play with the pink ribbons of her cap while she called to Goodman Brown.

จะเห็นว่าในตอนนี้ Hawthorne ได้แนะนำตัวละครของเขาว่าชื่อ Goodman Brown บอกสถานที่เกิดเหตุ เวลาเกิดเหตุว่าเป็นเวลาเย็นในหมู่บ้านซาเล็ม พร้อมทั้งแนะนำ Faith

ภรรยาของ Goodman Brown ทั้งสองกำลังส่งจูบย่ำลากัน จะเห็นเพียงตอนเดียวเท่านั้น ผู้อ่านรู้จักตัวละครถึง 2 ตัว ภูตงานที่เกิดเหตุ รู้ว่าคนทั้งสองกำลังทำอะไรอยู่

2.2 ตอนกลาง หรือ The Middle หรือ Complication หรือ Body ได้แก่เหตุการณ์ที่กล่าวถึงการเกิด conflict หรือความขัดแย้ง เมื่อนักประพันธ์ได้มีการแนะนำตัวละคร สถานที่ที่เกิดเหตุแล้ว การดำเนินเรื่องค่อย ๆ ดิ้นเด่นขึ้นทุกขณะ จนถึงตัวละครเกิดความขัดแย้งขึ้นมา ดังในเรื่อง "Young Goodman Brown" เราจะเห็นว่าเหตุการณ์ดำเนินเรียบ ๆ ไปจนถึงตอนที่ Brown ไปพบชายแก่แปลกหน้าในป่า จากการเล่าเรื่องต่าง ๆ ของบุคคลที่นับถือ Puritan ในหมู่บ้านชาลเอ็มที่ Brown รู้จัก บุคคลเหล่านั้นกำลังหลงระเริงอยู่ในความชั่ว ทำให้ Brown เกิดความขัดแย้งขึ้นมา ขณะที่อารมณ์นี้เกิดขึ้นฉบับปล้นนั่นเอง เขามองเห็นภาพของภรรยาของเขาถูกบุคคลเหล่านี้ชักจูงไปในทางชั่ว

2.3 ตอนจบ หรือ Ending หรือ Denouement คือเหตุการณ์ที่รวมเอา climax และเหตุการณ์ที่ตามมาจนกระทั่งจบเรื่อง หลังเกิด conflict การเอาชนะ conflict อาจจะเป็นไปอย่างรุนแรง หรือแบบธรรมดา ๆ ถ้าเป็นแบบรุนแรงหรือไม่สามารถเอาชนะ conflict ได้ อาจเกิดเหตุการณ์ตึงเครียดจนถึงวิกฤติ (crisis) และเปลี่ยนเป็นเบาบางลงที่สุดในที่สุด ซึ่งบางเรื่องอาจจะเป็น climax หรือบางเรื่อง climax อาจจะเป็นเหตุการณ์ที่รุนแรงที่เรียกว่า rising action และเบาบางลง เหตุการณ์ที่เบาบางลงเรียกว่า falling action ดังในเรื่อง "Young Goodman Brown" หลังจากที่เขาเกิด conflict และเห็น Faith ภรรยาของเขา อารมณ์ของเขาถึงขีดสุดและขาดสติสัมปชัญญะในที่สุด นี่คือตอนที่ เป็น climax หลังจาก climax เกิดขึ้นแล้วทำให้เราทราบว่า Brown ไม่ยอมรับความจริงว่า ความชั่วมีอยู่ในมนุษย์ทุกคน จึงทำให้เขาเปลี่ยนเป็นคูร้าย และมองโลกด้วยความไม่แน่ใจ ระแวง จนเขาตายไปในที่สุด

2.3.1 ชนิดของการจบเรื่อง เรื่องสั้นมักจะมีจุดจบที่มีลักษณะเด่นแตกต่างไปจากนวนิยาย เนื่องจากเรื่องสั้นมีความยาวจำกัด ตอนจบจึงมีความสำคัญต่อเรื่องสั้นมาก บางครั้งผู้อ่านจะพบว่าเรื่องสั้นจบลงอย่างที่เราคาดไม่ถึง หรือจบลงอย่างแปลก ชนิดของการจบเรื่องสั้นจึงอาจแยกออกได้ ดังนี้

2.3.1.1 Happy Ending เป็นการจบที่ตัวละครสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ เป็นการจบที่ผู้อ่านซึ่งยังไม่สันทัดในการอ่านหวังจะได้จากหนังสือที่ตนอ่าน ทำความหรรษาให้เกิดขึ้นหรือผ่อนคลายอารมณ์ตึงเครียดได้บางขณะ แต่การจบแบบนี้ผู้อ่านเรื่องสั้นที่อ่านเป็นหรือมีประสบการณ์ในการอ่านมักไม่ชอบ เพราะเขาไม่ต้องการให้นักประพันธ์บอกปัญหาหรือแก้ปัญหาให้กับตัวละครอย่างง่าย ๆ โดยที่ไม่ได้ให้ผู้อ่านได้ใช้ความสามารถ

ทางสติปัญญาแก้ไขปัญหา หรือมีจินตนาการไกลให้กับตัวละครที่คนกำลังอ่านอยู่ ดังนั้นการจบแบบนี้จึงไม่ค่อยปรากฏในเรื่องสั้นสมัยหลัง ๆ

2.3.1.2 Unhappy Ending เป็นการจบที่ทำให้ผู้อ่านพลอยไม่มีความสุขไปด้วย อย่างเช่นในเรื่อง "The Kite" เป็นการจบที่สามีภรรยาไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้ เป็นการจบที่ Maugham ไม่ได้แก้ปัญหให้กับตัวละครของเขาเอง แต่เป็นการแก้ปัญหาที่ Herbert ต้องตัดสินใจหย่าร้างกับภรรยาเพื่อความสุขของเขา เพราะจะได้ไม่มีผู้คอยขัดขวางการกระทำของเขา ผู้ที่ได้รับความกระทบกระเทือนใจที่สุดคือภรรยาของเขา นอกจากจะจบลงอย่างเศร้าสร้อยแล้ว Maugham ยังทำให้ผู้อ่านถามตนเองว่าหลังจากได้หย่าร้างกันแล้ว Herbert จะมีความสุขจริง ๆ หรือไม่ เขาคิดจะแต่งงานใหม่อีกไหม และภรรยาของเขาจะได้รับความทุกข์มากเพียงใดหลังหย่าร้าง ยิ่งคิดก็ยิ่งไม่สบายใจมากขึ้น นั่นแสดงว่า Maugham ประสบความสำเร็จที่สามารถทำให้ผู้อ่านใส่อารมณ์ไปกับเรื่องที่เขาประพันธ์ขึ้นได้

2.3.1.3 Indeterminate Ending มีบ่อยครั้งที่เราจะเห็นว่าปัญหาหลายอย่างในชีวิตจริงที่ไม่สามารถจะแก้ได้ หรือหาคำตอบให้กับปัญหานั้นไม่ได้ การจบแบบทิ้งปัญหาไว้เช่นนี้ เป็นที่นิยมมากในหมู่นักประพันธ์เรื่องสั้น นักประพันธ์เรื่องสั้นมักจะจบเรื่องของเขาโดยไม่ทิ้งคำตอบเอาไว้ ให้ผู้อ่านคิดคำตอบเอาเอง ดังในเรื่อง "The Flowering Judas" ผู้อ่านอาจตอบคำถามไม่ได้ว่าทำไมลอราตัวเอกของเรื่องจึงฝันว่าเธอได้กินดอกจูดาสด้วยความกระหายหิว

การจบเรื่องแบบต่าง ๆ เหล่านี้ ได้สะท้อนถึงชีวิตในแง่ต่าง ๆ ที่นักประพันธ์ต้องการให้ผู้อ่านนำไปคิด หรือตอบคำถามที่นักประพันธ์ส่วนมากมักจะทิ้งไว้ เพราะนักประพันธ์มักจะไม่นิยมตอบตรง ๆ จุดจบที่ดีย่อมทำความประทับใจกับผู้อ่านให้ติดตามผลงานของเขาต่อไป หรือพยายามที่จะหาคำตอบคำถามที่นักประพันธ์ได้ฝากไว้

กิจกรรมการเรียนรู้ 3

เหตุการณ์ในเรื่องสั้นแบ่งออกเป็นกี่ตอน และในแต่ละตอนมีเหตุการณ์อะไรบ้างที่อยู่
ในนั้น

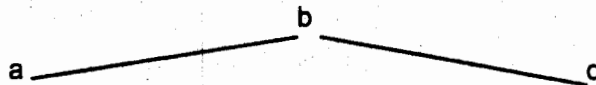
3. การพิจารณาการดำเนินเรื่อง

การแบ่งเหตุการณ์ออกเป็น 3 ตอน ทำให้ผู้อ่านเห็นการดำเนินเรื่องหรือการผูกเรื่องของนักประพันธ์ได้ชัดเจนขึ้น ดังนั้น การดำเนินเรื่องหรือการผูกเรื่องอาจจะแบ่งตามวิธีการของนักประพันธ์ได้ ดังนี้

3.1 action – conflict – climax

ตัวอย่าง "The Lottery"

การดำเนินเรื่องหรือการผูกเรื่องเป็นดังนี้

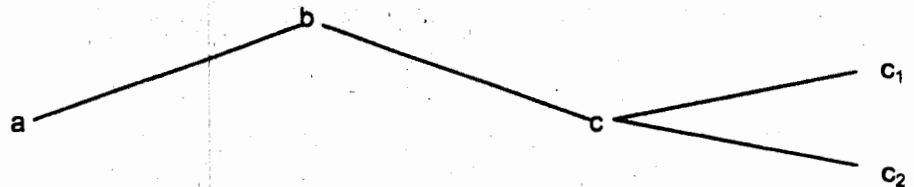

การดำเนินเรื่องแบบนี้จะเริ่มที่ตัวละครมี action คือ สมมุติเริ่มที่ a จาก a ถึง b จัดอยู่ในตอนต้นของเรื่อง ซึ่งอาจจะมีการแนะนำตัวละครว่าเป็นใครมาจากไหน ตัวละครมีบทบาทอย่างไร ตั้งแต่ช่วง b จะเริ่มด้วยตัวละครมี conflict อาจจะตามมาด้วย complication, suspense หรือ crisis จนกระทั่งผู้อ่านถูกพาไปยังยอดที่สุดของอารมณ์และความสนใจของเรื่องสั้นนั้นๆ คือเป็น turning point หรือ climax ของเรื่อง คือที่ c ดังในเรื่อง "The Lottery" ผู้อ่านจะเห็นว่าเรื่องค่อย ๆ ดำเนินไปเรื่อย ๆ จนตัวละครเอกของเรื่อง คือ Mrs. Hutchinson เกิด conflict ว่าทำอะไรคนจึงจะไม่จับสลากที่มีจุดดำขึ้นมาและถูกประหารชีวิตจากฝูงชน เธอพยายามต่อสู้ conflict ที่เกิดขึ้นด้วยการพยายามเรียกร้องให้มีการจับสลากใหม่อีกครั้ง และในที่สุดเธอก็ถูกจับชื่อขึ้นมาให้เป็นผู้ที่ถูกประหารชีวิตโดยเธอไม่มีทางเลือกเลย

3.2 action – conflict – climax followed by a resolution

ตัวอย่าง "Young Goodman Brown"

การดำเนินเรื่องเป็นดังนี้

ลักษณะการผูกเรื่องแบบนี้คล้ายบนแบบ ก. คือเริ่มที่ตัวละครมี action ที่ a จนกระทั่งตัวละครเอกเกิด conflict หลังจากเกิด conflict แล้วเหตุการณ์ค่อยตั้งเครียดหรืออาจรุนแรงขึ้น คือเป็น b หลังจากนั้นก็จะตามมาด้วย climax คือ c แต่ต่อจาก climax ยังมีเหตุการณ์ตามมาอีก ซึ่งเหตุการณ์นั้นอาจจะออกมาได้ 2 ทางสมมุติให้เป็น C₁ และ C₂

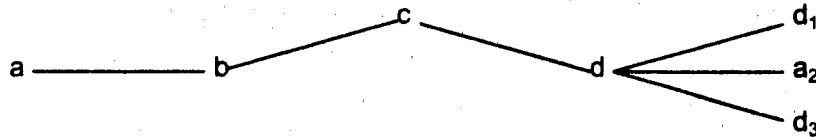
C₁ ตัวละคร - ยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน

C₂ ตัวละคร - ไม่ยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจนทำให้ตัวละครเปลี่ยนไป จะจบลงแบบฝากให้ผู้อ่านคิดว่าตัวละครมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ก็ได้ ดังในเรื่อง "Young Goodman Brown" เราจะเห็นว่าเรื่องดำเนินไปจนบราวน์เกิด conflict คือเกิดความไม่มั่นใจในบุคคลที่เขาเคยนับถือในหมู่บ้านของเขาด้วย เหตุการณ์ค่อยๆ ทวีความรุนแรง จนกระทั่งทำให้เขาเห็นนึกไปว่าภรรยาของเขาถูกชักจูงไปในทางชั่วด้วย สติสัมปชัญญะของเขาจึงขาดลง นั่นคือตอนที่ เป็น climax หลังจากนั้นบราวน์กลายเป็นคนดูร้าย โมโหง่าย และมองดูคนทุกคนด้วยความไม่ไว้วางใจ มองโลกในแง่ร้าย ขาดความศรัทธาในศาสนา นี่คือ resolution ที่เกิดขึ้นกับบราวน์

3.3 present – beginning – middle – ending – present

ตัวอย่าง "The Kite"

การดำเนินเรื่องเป็นดังนี้

a₁ เป็นปัจจุบัน

a₂ เป็นปัจจุบันหลังจากที่เล่าเรื่องจบไปแล้ว พาผู้อ่านกลับมาสู่ปัจจุบันอีกครั้งหนึ่ง

ครั้งหนึ่ง

การดำเนินเรื่องแบบนี้จะเริ่มต้นด้วยการเล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว เหมือนกับเป็น flashback พาผู้อ่านไปอดีต โดยให้ a₁ เป็นปัจจุบัน เหตุการณ์ในอดีตเริ่มต้นที่ b หลังจากนั้นการดำเนินเรื่องเหมือนอย่างแบบ ก. และ ข. คือตัวละครเอกจะมี conflict ตามมาด้วย suspense หรือจะเป็น crisis ช่วงเหตุการณ์นี้ยังอยู่ในเส้น b-c จนกระทั่งเกิด climax คือที่ d ในบางเรื่องอาจจะจบลงที่ตรงนี้เลยก็ได้ หรือยังอาจจะมีเหตุการณ์ตามมาอีก หลังจาก

climax เกิดขึ้นแล้ว คือมี resolution ตามมา ซึ่งยังแยกเป็น d_1 และ d_2 คือตัวละครเอก ยอมรับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตน หรืออาจจะไม่ยอมรับอย่างแบบ ข. หลังจากนั้นก็พา ผู้อ่านกลับมาปัจจุบันอีกครั้งคือที่ a_2 การดำเนินเรื่องแบบนี้ได้แก่เรื่อง "The Kite" จะเห็นว่า ผู้เล่าใช้สรรพนามเรียกตัวเองว่า "I" เล่าเรื่องของตัวละครเอกที่ชื่อ Herbert Sunbury (เฮอรัลด์ เบิร์ท ซันเบอร์รี่) เป็นการเอาเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นมาแล้วมาเล่าให้ผู้อ่านทราบอีกครั้งหนึ่ง แล้ว เหตุการณ์ก็เริ่มตั้งต้นที่ b จนกระทั่งภรรยาของเฮอรัลด์ได้ทุบหัวของเขาแตกลง คือเป็น climax ของเรื่อง แล้วเหตุการณ์ตามมาด้วยคนทั้งสองหย่าขาดจากกัน โดยที่เฮอรัลด์ไม่ ยอมจ่ายเงินค่าเลี้ยงดูให้ เฮอรัลด์ถูกส่งไปจำคุก แล้วผู้เล่าพาผู้อ่านกลับมาปัจจุบันด้วยการ ผากคำถามให้ผู้อ่านคิดว่าใครคือผู้ผิดในเรื่องนี้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

การดำเนินเรื่องในเรื่องสั้นมีกี่วิธี ได้แก่อะไรบ้าง

บทสรุป

plot ในเรื่องสั้นได้รวมเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามที่นักประพันธ์ได้กำหนดเอาไว้ เข้าไว้ด้วยกัน เหตุการณ์เหล่านั้นจะมีองค์ประกอบอื่น ๆ อยู่ในนั้นด้วย เช่น ตัวละคร setting conflict ฯลฯ เป็นต้น ดังนั้น การรู้จัก plot และการวิเคราะห์ plot จึงต้องสัมพันธ์กับ องค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย

บทที่ 4

ตัวละคร

(Characters)

เค้าโครงเรื่อง

1. ความหมายของตัวละคร (The meaning of a character)
2. การจำแนกชนิดตัวละคร (types of character)
 - 2.1 การพิจารณาตามความสำคัญที่มีอยู่มากหรือน้อยในเรื่องนั้นๆ
 - 2.1.1 major หรือ central character
 - 2.1.2 minor character
 - 2.2 พิจารณาตามบทบาทที่นักประพันธ์ได้กำหนดให้
 - 2.2.1 flat character
 - 2.2.2 round character
 - 2.2.3 developing character หรือ dynamic character
 - 2.2.4 static character
 - 2.2.5 antagonist
3. การสร้างตัวละคร (The way to present characters)
 - 3.1 แบบตรง (narrative หรือ directly)
 - 3.2 แบบอ้อม (dramatic หรือ indirectly)
 - 3.3 แบบผสม (combinative)
4. การวิจารณ์ตัวละคร (The way to criticize characters)
 - 4.1 ความเหมือนชีวิตจริง (life-likeness)
 - 4.2 บทบาทของตัวละคร (character's roles)
 - 4.3 การสร้างตัวละคร (The way to present characters)

สาระสำคัญ

1. ตัวละครคือ บุคคลหรือสัตว์หรือสิ่งของ ที่นักประพันธ์สมมุติขึ้น
2. ตัวละครคือ ภาพจำลองของชีวิตจริงในสังคม หรือเป็นชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่สามารถพบเห็นได้
3. ตัวละครบางคนอาจมีชีวิตที่ซับซ้อน ในขณะที่บางคนมีชีวิตที่เรียบง่ายหรือบางคนอาจมีชีวิตที่ควรเป็นแบบฉบับให้ปฏิบัติตาม
4. นักประพันธ์จะใช้ชีวิตหลายอย่างผสมผสาน เพื่อให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครของเขา

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักศึกษาเรียนจบบทที่ 4 นักศึกษาสามารถ

1. บอกได้ว่าตัวละครหรือ ภาพจำลองของบุคคลที่พบได้ในชีวิตจริง
2. บอกได้ว่ามีวิธีการแบ่งตัวละครได้กี่วิธี
3. บอกได้ว่านักประพันธ์ใช้วิธีอะไรที่ทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครของเขา
4. สามารถวิจารณ์ตัวละครได้

ความนำ

ตัวละครถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่องสั้น มีผู้กล่าวว่าถ้าไม่มีตัวละคร ก็จะมีเรื่องสั้นไม่ได้ ตัวละครทำให้เรื่องสั้นมีสีสัน ทำให้ผู้อ่านจินตนาการว่า ตัวละครในเรื่องสั้นที่เขากำลังอ่านอยู่นั้น อาจเป็นเรื่องราวของชีวิตจริงของคนใดคนหนึ่งที่เขารู้จัก หรือเป็นเรื่องราวของเขาเอง

1. ความหมายของตัวละคร (the meaning of character)

ตัวละครคือ ตัวแทนที่นักประพันธ์สมมุติให้เป็นอย่างไรอย่างหนึ่ง อาจจะเป็นคน สัตว์ หรือสิ่งของที่ไม่มีชีวิตที่ถูกสมมุติให้เป็นเหมือนสิ่งที่มีชีวิตก็ได้

2. การจำแนกชนิดตัวละคร (types of character)

ตัวละครอาจจะแยกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 พิจารณาความสำคัญที่มีอยู่มากหรือน้อยในเรื่องนั้น ๆ การแบ่งตัวละครประเภทนี้จะมีตัวละครดังนี้

2.1.1 major character หรือ central character ตัวละครสำคัญ หรืออาจจะเรียกอย่างอื่นว่า main character หรือ protagonist คือตัวละครที่มีบทบาทมากหรือสำคัญในเรื่อง ซึ่งอาจจะมีส่วนประกอบ นางเอก หรืออาจจะเป็นผู้ร้ายในเรื่องก็ได้ เช่น ตัวละครในเรื่อง "The Open Boat" มี The Correspondent, The Cook, The Oiler และ The Captain ที่มาชุมนุมกันบนเรือ นั่นถือเป็นตัวละครที่มีความสำคัญเท่ากันหมด เพราะทุกคนมีบทบาทที่น่าสนใจเท่ากัน มีเหตุการณ์คือเรืออับปางทำให้คนทั้ง 4 ต้องมีบทบาทสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ คือทุกคนอยู่บนเรือเล็ก ลอยอยู่ท่ามกลางทะเล คนทั้ง 4 พยายามทำสัญญาณให้คนบนฝั่งเห็นว่าพวกเขาต้องการความช่วยเหลือ ทุกคนรอคอย และหลังจากที่เรือเล็กรั่วจนน้ำเข้าเต็มเรือ พวกเขาไม่สามารถอาศัยอยู่ในเรือได้ต้องลอยคออยู่ในน้ำ และพยายามว่ายน้ำต่อต้านคลื่นในทะเลเพื่อเข้าฝั่ง บทบาทของคนทั้ง 4 มีความน่าสนใจเกือบพอ ๆ กันและเกี่ยวข้องกัน จึงเรียกคนทั้ง 4 ว่าเป็นตัวละครเอกได้

2.1.2 minor character คือตัวละครที่มีบทบาทน้อย หรืออาจจะเป็นตัวประกอบที่ถูกล่าไ้เพียงครั้งเดียว แล้วไม่ได้พูดถึงอีกเลยก็ได้ อาจจะเรียกตัวละครเหล่านี้ว่าเป็นตัวละครประกอบก็ได้

2.2 พิจารณาตามบทบาทที่นักประพันธ์ได้กำหนดให้

2.2.1 Round Character หรือ Complex Character คือตัวละครที่มีบุคลิกหลาย ๆ แบบในบุคคลเดียวกัน หรือมีบุคลิกที่ซับซ้อน มักจะเป็นตัวละครในนวนิยาย เพราะนวนิยายมีความยาวและมีเวลาพอที่จะให้นักประพันธ์แสดงบุคลิกของตัวละครของเขาในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน เช่น ตัวเอก Huckleberry Finn ในเรื่อง *The Adventure of Huckleberry Finn* โดย Mark Twain ผู้อ่านจะเห็นบุคลิกหลาย ๆ แบบในตัว Finn ตัวละครประเภทนี้จะใกล้เคียงกับชีวิตจริงของมนุษย์มากกว่า เพราะในความเป็นจริงคงไม่มีมนุษย์คนไหนที่จะแสดงนิสัยออกมาในด้านใดด้านหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว มนุษย์เรายังมีนิสัยโลก โกรธ หลง อยู่ ดังนั้น นิสัยของมนุษย์ที่แสดงออกมาจึงมีสิ่งเหล่านี้อยู่ ตัวละครที่เป็น round นั้นจึงดูเหมือนกับมีชีวิตและเลือดเนื้อ มีอารมณ์และความรู้สึกเหมือนกับมนุษย์ในชีวิตจริง

2.2.2 Flat Character หรือ Simple Character คือตัวละครที่มีบุคลิกไม่ซับซ้อน หรือคือตัวละครที่มีการแสดงนิสัยออกมาในด้านใดด้านหนึ่งอย่างเดียว ซึ่งนิสัยนี้บางครั้งถูก

บรรยายอยู่ในเพียงประโยคเดียว ตัวละครประเภทนี้ได้แก่ ตัวละครในเรื่อง "To Build A Fire" โดย Jack London ดูการบรรยายที่เกี่ยวกับตัวเขาดังนี้

He was a newcomer in the land, a checkaquo, and this was his first winter. The trouble with him was that he was without imagination. He was quick and alert in the things of life, but only in the things, and not in the significance.

ความคิดของผู้วิจารณ์ส่วนใหญ่มักจะเห็นว่า ในเรื่องสั้นมีความยาวที่จำกัด คงไม่มีหน้ากระดาษพอที่จะพูดถึงบทบาทของตัวละครในหลาย ๆ ด้านไว้ ดังนั้น ตัวละครในเรื่องสั้นจึงควรเป็น flat มากกว่า round แต่ขณะเดียวกัน มีผู้กล่าวว่างานประพันธ์ที่ดีนั้นผู้ประพันธ์ควรสร้างบทบาทให้ตัวละครมากพอสมควรในการที่จะให้ผู้อ่านวิเคราะห์ตัวละครได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นจริงจะถือว่าเรื่องสั้นทุกเรื่องขาดคุณลักษณะของงานประพันธ์ที่ดีอย่างนั้น หรือ Laurence Perrine ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Story and Structure ว่าถ้าหากจุดประสงค์ในเรื่องสั้นนั้นไม่ใช่เพื่อต้องการให้ผู้อ่านเห็นแค่บทบาทของตัวละครอย่างเดียว จึงไม่จำเป็นที่จะต้องสร้างบทบาทตัวละครทุกวันให้แจ่มแจ้งแก่ผู้อ่าน และเขาเชื่อว่านักประพันธ์ที่มีความสามารถควรมีวิธีการสร้างบทบาทของตัวละครของเขาในทางใดทางหนึ่ง ให้ผู้อ่านทราบได้ โดยที่ผู้อ่านแทบจะไม่สังเกตว่าตัวละครนั้นมีบทบาทเพียงพอหรือเปล่า

2.2.3 Static Character คือตัวละครที่มีบทบาทคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงตั้งแต่ต้นจนจบ เช่น Faith ในเรื่อง "Young Goodman Brown" เธอเป็นภรรยาที่ซื่อสัตย์กับสามี มาตลอดจน Young Goodman Brown ได้ตายลง

2.2.4 Developing หรือ Dynamic Character คือตัวละครที่ตื่นตัวกับสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา จนดูเหมือนว่าตัวละครอยู่ใต้การควบคุมของสิ่งรอบข้างที่มีอิทธิพลเหนือกว่า จนทำให้ตัวละครเปลี่ยนไปในที่สุด

ตัวละครชนิดนี้เกือบจะเรียกได้ว่าเป็นหัวใจของเรื่องสั้นแทบทุกเรื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้แหละที่ทำให้เรื่องสั้นบรรลุเป้าหมาย ถ้าหากไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงในตัวละครตัวใดตัวหนึ่งแล้ว เรื่องสั้นจะเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่ายสำหรับผู้อ่าน ผู้อ่านจะเห็นว่าเมื่อตัวละครมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น จะกระตุ้นให้ผู้อ่านอ่านต่อไปจนจบเรื่อง เพราะอยากรู้อากว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไปในตอนจบ ตัวละครแบบนี้จะเพิ่มวิกฤติการณ์ (Crisis) ความอยากรู้อากเห็นแก่ผู้อ่าน ตัวละครแบบนี้ได้แก่ Goodman Brown ในเรื่อง "Young Goodman Brown" ของ Nathaniel Hawthorne บรรานี้ได้เข้าไปในป่าในคืนวันหนึ่ง เมื่อนอนหลับฝันไปว่า ได้ไปพบบุคคลต่าง ๆ ที่เขารู้จักในหมู่บ้านชาเล็มของเขา บุคคลที่เขาพบเป็นคนดีมาก บางคนเป็นผู้

ทรงศีล พร้าสอนให้ตนเป็นคนดี แต่ภาพที่เขาเห็นในฝันนั้นใช้ชีวิตอย่างเสเพล แม้แต่ Faith ภรรยาของเขาในฝันก็ถูกบุคคลเหล่านั้นชักจูงไปในทางชั่ว หลังจากตื่นจากความฝันครั้งนั้น บรรวณได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คือ จากบุคคลที่ร่าเริง เค่งครัดศาสนา กลายเป็นคนดุด้น ตลอดเวลาเขามีความสนเท่ห์ว่า บุคคลที่เขารู้จัก พวกเขาสอนศาสนาได้ปฏิบัติตามหลัก ศาสนาจริงหรือไม่ เขาหวาดระแวงแม้แต่ในภรรยาของเขา เรียกได้ว่าประสบการณ์ที่ปรากฏใน ความฝันทำให้บรรวณเปลี่ยนทัศนคติในการดำรงชีวิตของตนโดนสิ้นเชิง

2.2.5 Antagonist คือตัวละครขัดแย้ง หรือเป็นตัวละครที่ไปขวางหรือเป็น อุปสรรคกับความสำเร็จของตัวละครอื่น ดังกล่าวแล้วว่าในเรื่องสั้นตัวละครจะต้องมีอะไรสัก อย่างหนึ่งที่ตนเองอยากได้แต่ไม่สมประสงค์ หรือมีปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งที่ตัวละครต้อง แก้ปัญหานั้น หรือต้องเอาชนะให้ได้ แต่มีบางสิ่งบางอย่างขัดขวางในสิ่งที่ตนเองอยากได้ หรือมี อุปสรรคทำให้การแก้ปัญหานั้นลำบากมากขึ้น สิ่งที่มาขัดขวางนั้นอาจจะเป็นธรรมชาติหรือ บุคคลก็ได้เรียกว่า antagonist เช่นในเรื่อง Billy Budd antagonist คือ Claggart ที่ทำให้ Billy Budd ต้องแขวนคอในที่สุด หรือในเรื่อง The Open Boat antagonist คือ ทะเลที่กำลังเกิด พายุที่ทำให้ตัวละครทั้ง 4 เกิดความยากลำบากมากขึ้นที่จะพาเรือบดของเขาเข้าฝั่ง

กิจกรรมการเรียนรู้ 1

ตัวละครคืออะไร

กิจกรรมการเรียนรู้ 2

การจำแนกชนิดตัวละครแบ่งได้กี่วิธี แต่ละวิธีแยกตัวละครออกมาแบบใด

3. การสร้างตัวละคร (The Way to Present Characters)

ตัวละครในเรื่องสั้น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้เรื่องสั้นดูสมจริงสมจัง ถ้าขาดตัว ละคร เรื่องสั้นแทบจะไม่มีคามหมาย นักประพันธ์อาจใส่ชีวิตและวิญญาณของตัวละครของ เขาไว้จนบางครั้งให้ผู้อ่านอยากเป็นอย่างตัวละครบ้าง เกิดอารมณ์สงสาร เกลียด หรือเห็นใจ ตัวละครได้ ดังนั้น วิธีการที่นักประพันธ์สร้างตัวละครของเขาจึงมีอยู่หลายวิธี

3.1 **แบบตรง (narrative หรือ directly)** คือการแนะนำตัวละครอย่างตรงไปตรงมา เช่น บอกชื่อหรือนามสกุล หรือรูปร่าง (physical details) เช่น อ้วน ผอม สูง สวย รูปหล่อ หรือ

น่าเกลียดอย่างไร การใช้วิธีนี้ทำให้เกิดความชัดเจน ไม่กำกวม ประหยัดเวลากับผู้อ่าน เช่น ตัวอย่างต่อไปนี้

- Maria was a very, very small person indeed but she had a very long nose and a very long chin. She talked a little through her nose, always soothingly; "Yes, my dear," and "No, my dear." She was always sent for when the women quarreled over their tubs and always succeeded in making peace.

(จากเรื่อง "Clay" โดย James Joyce" บรรยายถึงตัวละครที่ชื่อ Maria)

- The girl was alone, a rather short, sullen-looking young woman of twenty-seven. She did not share the some life as her brothers. She would have good-looking. Save for the impassive fixity of her face, "bulldog," as her brothers called it.

(จากเรื่อง The Horse Dealer's Daughter โดย D.H. Laurence บรรยายถึงตัวละครที่ชื่อ Mable)

- He was sixty if a day; a little man, with a broad, not very straight back, with bowed shoulders and one leg more bandy than the other, he had that queer twisted-about appearance you see so often in men who work in the fields. He had a nut-cracker face-chin and nose trying to come together over a sunken mouth-and it was framed in iron-gray fluffy hair, that looked like a chin strap of cotton-wool sprinkled with coal dust. And he had blue eyes in the old face of his, which were amazingly like a boy's, with that candid expression some quite common men preserve to the end of their days by a rare internal gift of simplicity of heart and rectitude of soul.

(จากเรื่อง "Youth" โดย Conrad ที่ผู้เล่าเรื่องคือ Marlow ได้พูดถึง Captain Beard)

วิธีการสร้างละครแบบนี้ เหมือนกับตัวละครได้มาปรากฏตัวให้ผู้อ่านเห็น มีรูปร่างหน้าตาอย่างไร เป็นตัวละครที่เหมือนมนุษย์ทั่วไป ที่สามารถพบได้ในชีวิตจริง

3.2 แบบอ้อม (dramatic หรือ indirectly) เป็นวิธีหนึ่งที่นักประพันธ์ให้ผู้อ่านพิจารณาตัวละครเอง การที่ผู้อ่านจะรู้ว่าตัวละครเป็นเช่นไรต้องดูจาก

3.2.1 action หรือเหตุการณ์ที่บรรยายเกี่ยวกับตัวละครหรือสิ่งที่ตัวละครกระทำเสมอ ๆ ทั้งรู้ตัวและไม่รู้ตัว เช่น กิจวัตรประจำวันที่ตัวละครทำอยู่นิสัยส่วนตัวเช่น ชอบทำอะไร ชอบรับประทานอะไร หรือไม่ชอบอะไร

3.2.2 dialogue การสนทนาของตัวละครเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครมากขึ้น

3.2.3 thought & feeling คือความคิดและความรู้สึกของตัวละคร ความคิดและความรู้สึกนี้อาจจะแสดงออกมาในระหว่างการสนทนา หรืออาจจะอยู่ในจิตใจ ถ้าหากอยู่ในจิตใจอาจจะเป็นความคิดหรือความรู้สึกย้อนหลังไปหาอดีต ซึ่งจะไปสัมพันธ์กับ flashback หรืออาจจะเป็นความคิดความรู้สึกในเรื่องของอนาคต ก็อาจจะไปสัมพันธ์กับ foreshadowing ความคิดและความรู้สึกนี้ผู้อ่านต้องนำมาวิเคราะห์เองว่าตัวละครเป็นอย่างไร เพราะไม่ใช่เป็นการบอกตรง ๆ แต่เป็นการบอกความในใจของตัวละครหรืออาจจะเรียกว่า interior monologue หรือเป็นคำพูดในใจของตัวละคร

ตัวอย่างการสร้างตัวละครแบบทางอ้อม

action จากเรื่อง "Clay" James Joyce ไม่ได้บอกว่า Maria เป็นคนเช่นไร ให้ผู้อ่านคิดเอาเองว่านางเป็นคนเช่นไร จากการกระทำหรือ action ของเธอเอง เช่น แทนที่จะบอกว่านางเป็นคนทำงานประณีตกลับให้ผู้อ่านดูจากวิธีที่นางตัดขนม barmbracks – These barmbracks seemed uncut; but if you went closer you would see they had been cut into long thick even slices and were ready to be handed round at tea.

หรือแทนที่จะบอกว่านางเป็นคนรักต้นไม้และใจกว้างไม่หวงต้นไม้ที่นางมี นักประพันธ์กลับบรรยายให้ผู้อ่านคิดเอาเองว่า – She had her plants in the conservatory and she liked looking after them. She had lovely ferns and wax-plants and whenever anyone came to visit her, she always gave the visitor one or two slips from her conservatory

หรือแทนที่นักประพันธ์จะบอกว่า Maria เป็นคนยุติธรรม ไม่หุนเหิน มีวาทศิลป์ที่ดีถึงได้ถูกส่งไปไกลเกลี่ยเวลาเพื่อนร่วมงานของนางทะเลาะกันโดยหัวหน้างานของนาง นักประพันธ์กลับให้ผู้อ่านดูจาก action ของนาง – She was always sent for when women quarreled over their tubs and always succeeded in making peace.

dialogue จากเรื่อง "Old Man at the Bridge" Hemingway ไม่ได้บอกว่าคนแก่ในเรื่องนี้เป็นใครกับผู้อ่านตรง ๆ แต่ให้ดูจากการสนทนามาระหว่างคนแก่กับผู้เล่าเรื่องในเรื่องนี้

"Where do you come from?" I asked him.

"From San Carlos," he said, and smiled.

"I stayed, you see, taking care of animals. I was the last one to leave the town of San Carlos."

"And you had to leave them?" I asked.

"Yes, Because of the artillery. The captain told me to go because of the artillery."

จากการสนทนาทำให้ผู้อ่านทราบว่า ชายแก่มาจากเมือง San Carlos นักประพันธ์ไม่ได้บอกผู้อ่านตรง ๆ ว่า คนแก่ส่วนมากมักจะรักถิ่นฐานไม่ยอมจากไปไหน ๆ ให้ผู้อ่านพิจารณาจากคำพูดของเขาที่ว่าเขาเป็นคนสุดท้ายที่ยอมจากเมือง San Carlos และที่ต้องจากมากก็เพราะความจำเป็นเนื่องจากปืนใหญ่ แทนที่นักประพันธ์จะบอกผู้อ่านตรง ๆ ว่า เมื่อมีสงครามเกิดที่ไหนประชาชนไม่ว่าจะเป็นวัยไหนเดือดร้อนไปหมด แต่ให้พิจารณาจากการสนทนาระหว่างชายแก่กับผู้เล่าเรื่อง

Thought & feeling จากเรื่อง "Clay" ความคิดของ Maria ที่เกี่ยวกับเพื่อนร่วมงานที่เป็นโปรเตสแตนท์ ซึ่งแทนที่นักประพันธ์จะบอกผู้อ่านตรง ๆ ว่า Maria เป็นคนใจกว้าง ปรับตัวเองกับผู้อื่นได้ง่าย แม้วตัวของนางจะเป็นแคทอลิก หรือนางเป็นคนมีน้ำใจ เวลาจะไปเยี่ยมคนที่นางรู้จัก นางจะซื้อของไปฝาก แต่กลับให้ผู้อ่านดูจากความคิดและความรู้สึกของนางในหลาย ๆ ตอน

- She used to have such a bad opinion of Protestants but now she thought they were very nice people, a little quiet and serious, but still very nice people to live with.

- There was one thing she didn't like and that was the tracts on the walls; but the matron was a nice person to deal with, so genteel.

- Then she thought what else would she buy; she wanted to buy something really nice. They would be some to have plenty of apples and nuts. It was hard to know what to buy and all she could think of was cake. She decided to buy some plum cake but Downes's plumcake had not enough almond icing on top of it so she went over to a shop in Henry Street.

3.3 แบบผสม (Combinative) คือการเอาวิธีการทั้งสองอย่างข้างต้นมาผสมผสานกัน ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่นักประพันธ์ เช่น ในบางเรื่องอาจจะเห็นว่านักประพันธ์ได้บรรยายรูปร่างตัวละครให้ผู้อ่านทราบ แต่พอถึงนิสัยใจคอนักประพันธ์อาจจะไม่ได้บอกผู้อ่านตรง ๆ แต่ให้ผู้อ่านพิจารณาจากคำพูด การปฏิบัติที่ตัวละครมีต่อคนอื่น ให้ผู้อ่านสรุปและวิจารณ์เอง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

นักประพันธ์มีวิธีสร้างตัวละครของเขาได้กี่วิธี แต่ละวิธีมีข้อดีในตัวของมันอย่างไร
จงอธิบาย

4. การวิจารณ์ตัวละคร (The way to criticize characters)

4.1 ความเหมือนชีวิตจริง (life-likeness) เรื่องสั้นส่วนใหญ่จะเขียนจากประสบการณ์ของนักประพันธ์ ดังนั้น ตัวละครจึงมักเลียนแบบจากชีวิตของบุคคลธรรมดาที่เราจะพบได้ทั่วไป ซึ่งในเวลาวิจารณ์ก็อาจจะมองในแง่ความคล้ายคลึงชีวิตจริงของตัวละครโดยมองจาก

4.1.1 รูปร่างหน้าตา ตัวละครมีรูปร่างหน้าตาอย่างไร สวยหรือ หล่อ สูง ผอม อ้วนเตี้ย สิ่งเหล่านี้บางทีนักประพันธ์ก็ไม่ได้บอกไว้ หรือบอกไว้ แต่ไม่ได้บอกตรง ๆ ผู้อ่านจึงต้องอ่านอย่างระมัดระวัง และอย่างช่างสังเกต

4.1.2 ความประพฤติ นิสัยใจคอ โดยดูจาก

4.1.2.1 สิ่งที่เขาทำอยู่บ่อย ๆ หรือสิ่งที่เขาปฏิบัติต่อผู้อื่นอยู่เสมอ ๆ หรือดูจากการที่ตัวละครอื่นพูดถึงเขา และทำอะไรให้เขา

4.1.2.2 ดูความคิด ความนึกคิด ความคิดความนึกคิดจะช่วยทำให้ผู้อ่านเห็นว่าตัวละครเป็นคนแบบไหน เช่น เป็นคนมีคุณธรรม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่หรือเห็นแก่ตัว เป็นต้น

สิ่งต่าง ๆ ที่นักประพันธ์ประกอบกันเข้ามาเป็นตัวละคร ดูเหมือนชีวิตจริงหรือเปล่า เป็นตัวละครที่จะพบได้ในชีวิตจริงของเราหรือไม่ ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่จะนำมาวิจารณ์ตัวละครได้ทั้งสิ้น

4.2 บทบาทของตัวละคร (character's roles) ตัวละครมีบทบาทอะไร เช่น เป็นตัวเอก ตัวประกอบ ตัวผู้ร้าย มีบทบาทที่เด่นอย่างไร มีอะไรที่เป็นที่ประทับใจสำหรับเรา

สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีหรือเลวให้กับผู้อ่านได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นเรื่องที่สามารถใช้วิจารณ์กับตัวละครได้

4.3 การสร้างตัวละคร (The way to present characters) บางครั้งการวิจารณ์ตัวละครอาจจะนำวิธีหรือเทคนิคของนักประพันธ์มาวิจารณ์ได้ เป็นการมองดูตัวละครในแง่การวิจารณ์เทคนิคของนักประพันธ์ว่าเขาใช้วิธีแบบไหนที่ทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละคร วิธีของเขาดีหรือไม่ดีอย่างไร เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

การวิจารณ์ตัวละครวิจารณ์ได้อย่างไร จงอธิบายมาอย่างละเอียด

บทสรุป

ตัวละครคือ องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในเรื่องสั้น หากขาดตัวละครก็เหมือนอาหารที่ขาดรสชาติ ดังนั้น การเข้าใจตัวละครไม่ว่าจะเป็นแง่ของบทบาท หรือวิธีการสร้างตัวละครของนักประพันธ์จะช่วยเพิ่มรสชาติในการอ่านเรื่องสั้นมากขึ้น

บทที่ 5
ความขัดแย้ง และฉาก
(Conflict and Setting)

เค้าโครงเรื่อง

1. ความหมายของความขัดแย้ง
2. ชนิดของความขัดแย้ง
 - 2.1 Man against Man
 - 2.2 Man against Himself
 - 2.3 Man against an Outside Force (nature, society, god, fate)
 - 2.4 Idea against Idea
3. บทบาทของความขัดแย้ง
4. ความหมายของฉากและสิ่งที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 สถานที่ (place)
 - 4.2 เวลา (time)
 - 4.3 สถานภาพสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ (human environment)
 - 4.4 น้ำเสียง
5. วิธีสร้างฉาก
 - 5.1 Natural Setting
 - 5.2 Manufactured Setting

สาระสำคัญ

1. ความขัดแย้งคือ การต่อสู้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งของตัวละครใดตัวละครหนึ่งโดยเฉพาะ หรืออาจจะเป็นส่วนรวมเป็นหมู่หรือคณะก็ได้ สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง อาจจะเป็นธรรมชาติรอบข้างตัวละคร ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละคร และตัวละครต้องการแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเอง ทำอย่างไรจึงจะแก้ปัญหาหรือเอาชนะปัญหาได้ ถือว่าเป็นความขัดแย้ง

2. ความขัดแย้งสามารถแบ่งเป็นหลายประเภท
3. ฉาก คือการกำหนดภูมิหลังของเหตุการณ์ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับหลายๆ สิ่ง

จุดประสงค์

เมื่อนักศึกษาเรียนจบบทที่ 5 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. บอกความหมายของความขัดแย้งได้
2. บอกได้ว่าความขัดแย้งแบ่งเป็นกี่ชนิด
3. บอกได้ว่าความขัดแย้งมีบทบาทที่สำคัญต่อตัวละคร
4. บอกความหมายของฉากและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับฉากได้

ความนำ

ทั้งความขัดแย้งและฉาก ซึ่งรวมอยู่ใน plot นั้น ทั้ง 2 อย่างถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของเรื่องต้นเช่นกัน และเกี่ยวข้องกับตัวละครจนเป็นลูกโซ่ เพราะหลังจากนักประพันธ์ได้แนะนำตัวละครให้ผู้อ่านรู้จัก หรือถ้าไม่ได้เน้นความสำคัญที่ตัวละคร นักประพันธ์พูดถึงเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไปในเรื่อง ซึ่งในเหตุการณ์นั้นต้องพูดถึงฉากที่อยู่ในเหตุการณ์อันหมายถึงสถานที่ เวลาที่เกิดเหตุการณ์ เป็นต้น และต่อมานักประพันธ์พยายามให้ผู้อ่านรู้ว่าความขัดแย้งของเรื่องคืออะไร ซึ่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอาจจะมาจากสถานที่ สิ่งแวดล้อม บรรยากาศของเหตุการณ์ก็ได้ หรืออาจจะเป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการต้องการต่อต้านสิ่งที่อยู่รอบข้าง นั่นก็หมายถึงการที่ฉากที่นักประพันธ์กำหนดไว้ในเรื่องมีบทบาทต่อความขัดแย้งนั่นเอง ดังนั้น ทั้งความขัดแย้งและฉากจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นักศึกษาควรทำความเข้าใจ

1. ความหมายของความขัดแย้ง

ความขัดแย้งคือ ผละกำลังที่ต่อต้านความต้องการ ความปรารถนา การบรรลุเป้าหมายของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือเป็นของกลุ่ม หมู่คณะ ไม่ให้สิ่งที่ปรารถนาสำเร็จลุ่ล่งไปได้ ผละกำลังนี้อาจจะเป็นคน ชนรรมชาติ สิ่งของ หรือแม้กระทั่งความรู้สึกอะไรบางอย่างที่บุคคลหนึ่งอยากจะเอาชนะมันให้ได้ก็ได้

2. ชนิดของความขัดแย้ง

2.1 Man against Man เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้น อาจจะเนื่องจากความต้องการทำลายซึ่งกันและกัน แต่อีกผู้หนึ่งพยายามต่อต้าน เมื่อต่อต้านไม่สำเร็จ ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้น ดังในเรื่อง "The Lottery" ที่ถือเอาว่า ผู้ใดเป็นผู้ที่ถูกจับสลากที่มีจุดสีดำขึ้นมา จะต้องถูกลงโทษด้วยการขว้างปาด้วยก้อนหิน Tessie Hutchinson เป็นผู้ที่บังเอิญจับได้ สลากสีดำที่มีจุดสีดำ คนในกลุ่มนั้นอยากเห็นเธอถูกลงโทษ ในขณะที่เธอคิดว่าจะทำอย่างไร จึงจะพ้นจากการลงโทษจากคนเหล่านั้น แต่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้น

2.2 Man against Himself เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยไม่มีผู้ใดเป็นต้นเหตุ แต่ตัวเองเป็นต้นเหตุเอง อาจจะเนื่องจากสาเหตุบางประการ เช่น ผู้อ่านจะไม่ทราบว่ Bartleby ในเรื่อง "Bartleby The Scrivener" เกิดความขัดแย้งในตัวของเขาเองเมื่อไหร่ แต่ผู้อ่านทราบจากการกระทำต่าง ๆ ของเขาเอง ดังเช่น เขาไม่ยอมรับประทานอาหาร ไม่ยอมทำอะไร ทำไม่จึงเป็นเช่นนั้น แล้วเขาก็ไม่สามารถเอาชนะตัวเขาเองได้

2.3 Man against an Outside Force (nature, society, God, fate) เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากสาเหตุภายนอก เช่น ธรรมชาติ สังคม รวมไปถึงพระเจ้า ศาสนา หรือชะตากรรมของตนเอง ที่ตัวละครไม่สามารถจะเอาชนะได้ อย่างเช่น ในเรื่อง "To Build A Fire" ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อชายที่ไม่ปรากฏนามนั้น ไม่สามารถเอาชนะความหนาวได้ เขาพยายามทุกวิถีทาง เช่น ก่อไฟเพื่อให้ร่างกายได้รับความอบอุ่นให้ชีวิตได้อยู่รอด แต่เขาไม่สามารถเอาชนะธรรมชาติได้ ความแข็งแกร่งอันเป็นบุคลิกของเขาต้องหมดไป เขาเริ่มอ่อนแอและทอดอาลัยตายอยากในชีวิต

2.4 Idea against Idea เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเนื่องจากความเห็นไม่ตรงกัน ดังเช่นเรื่อง "The Kite" ความคิดในการเล่นว่าวของ Herbut Sunbury (เซอร์เบิร์ท ซันเบอร์รี่) และภรรยาของเขาต่างกัน เซอร์เบิร์ทอาจเห็นว่าการเล่นว่าวนั้นเป็นการเล่นเพื่อพักผ่อนอารมณ์ และอาจทำให้เขามีความสุขใจเมื่อได้เล่นว่าวเหมือนเมื่อเขายังเป็นเด็ก แต่ภรรยาของเขาเห็นว่าการเล่นว่าวอาจจะเป็นการแสดงถึงความไม่เป็นผู้ใหญ่ ขาดความรับผิดชอบในครอบครัว ดังนั้น เธอจึงไม่พอใจเมื่อเห็นเซอร์เบิร์ทกลับไปเล่นว่าวอีก ความขัดแย้งเนื่องจากทั้งสองฝ่ายมีความเห็นไม่ตรงกันจึงเกิดขึ้น

3. บทบาทของความขัดแย้งต่อตัวละคร

ความขัดแย้งมีบทบาทต่อตัวละครมาก เพราะอาจทำให้ตัวละครเกิดปฏิกิริยาต่อต้านหรือต้องการเอาชนะ วิธีการต่อต้านหรือเอาชนะ อาจจะเป็นไปอย่างธรรมดาหรืออย่างรุนแรง

จนทำให้มีการเปลี่ยนแปลงกับตัวละครในตอนจบ เช่น ในบางเรื่องตัวละครที่ไม่สามารถเอาชนะความขัดแย้งของตนได้อาจจะคิดฆ่าตัวตาย เช่น ตัวเอกในเรื่อง "The Horse Dealer's Daughter" ความขัดแย้งในเรื่องสั้นทำให้เรื่องเพิ่มรสชาติมากขึ้น เรื่องสั้นจะเร้าอารมณ์มากน้อยอย่างไรขึ้นอยู่กับปฏิกิริยาของตัวละครที่มีต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงไร ดังนั้น หากเรื่องสั้นขาดความขัดแย้ง เรื่องสั้นจะเป็นเรื่องสั้นขึ้นมาไม่ได้เลย ดังที่นักประพันธ์หลายคนกล่าวว่า "No conflict, no short story"

กิจกรรมการเรียนรู้ 1

จงบอกความหมายของความขัดแย้งในเรื่องสั้น

กิจกรรมการเรียนรู้ 2

ความขัดแย้งแยกออกเป็นกี่ชนิด ได้แก่อะไรบ้าง จงอธิบายความขัดแย้งแต่ละชนิดมาโดยสังเขป

กิจกรรมการเรียนรู้ 3

ความขัดแย้งมีบทบาทต่อตัวละครอย่างไร

4. ความหมายของฉากและสิ่งที่เกี่ยวข้อง

ฉากคือ ภูมิหลังของเหตุการณ์ที่นักประพันธ์สมมุติขึ้น โดยทั่วไปจะบอกให้ผู้อ่านทราบในเรื่องต่อไปนี้

4.1 สถานที่ (place) มักจะบอกที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ รายละเอียดของที่ตั้งของสถานที่ เช่น สถานที่เกิดเป็นห้อง บ้าน ถนน เมือง ท้องทุ่ง ทะเล มหาสมุทร แม้กระทั่งเสียง รส อากาศ เป็นต้น

4.2 เวลา (time) มักจะบอกเป็นเวลาใด เป็นเวลาปัจจุบันหรือประวัติศาสตร์หรือเป็นเวลาไหนของวัน ของอาทิตย์ หรือฤดูไหนของปี

4.3 สถานภาพทางแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ (human environment) มักจะบอกสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับสังคม ทางศีลธรรม ทางศาสนา เศรษฐศาสตร์ ทางการเมือง ประเพณี หรืออาชีพ

4.4 บรรยากาศ (atmosphere) มักจะบอกบรรยากาศในฉากว่าเป็นเช่นไร เช่น บรรยากาศแจ่มใส สดชื่น หรือเศร้าสร้อย ลึกลับ น่ากลัว เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามไปด้วย

นักประพันธ์เรื่องสั้นจะใช้รายละเอียดดังกล่าวข้างบนนี้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องครบทุกอย่าง ในการทำให้ผู้อ่านทราบว่าเหตุการณ์ในเรื่องสั้นเกิดที่ไหน อยู่ในเวลาอะไร หรือในสังคมแบบไหน มีประเพณีเช่นไร เป็นต้น

5. วิธีสร้างฉาก

Edgar V. Roberts ได้แบ่งวิธีการสร้างฉากของนักประพันธ์ไว้ในหนังสือ Writing Themes about Literature ไว้อย่างกว้าง ๆ ออกมาเป็น 2 ประเภทคือ

5.1 Natural Setting ได้แก่เอาธรรมชาติที่อยู่รอบข้างตัวละครมาเป็นฉาก เป็นการสร้างฉากที่ชี้ให้เห็นถึงความสวยงาม และความน่าสะพรึงกลัวของธรรมชาติที่ซ่อนอยู่ ธรรมชาติเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการสร้างบุคลิกของตัวละคร และทำให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ขึ้น เช่น พายุที่ทำลายสิ่งของต่าง ๆ ของมนุษย์ ทะเลที่บ้าคลั่งทำลายทุกสิ่งทุกอย่างที่ขวางหน้า ดวงอาทิตย์ที่แรงกล้า ความแห้งแล้ง ความหนาวเหน็บ หน้าผาที่สูงชัน ทะเลทรายที่ร้อนระอุ ทรายดูด สุนัขจิ้งจอก ภูเขาไฟ สิ่งเหล่านี้เป็นความน่ากลัวที่อยู่ในธรรมชาติ การที่นักประพันธ์เอาธรรมชาติมาเป็นฉากเพื่อชี้ให้เห็นว่าธรรมชาติบางครั้งก็เป็นมิตร บางครั้งก็เป็นศัตรูกับมนุษย์

5.2 Manufactured Setting ได้แก่ฉากที่นักเขียนสร้างขึ้นโดยจำลองจากสิ่งที่เป็นจริง เช่น สังคมใดสังคมหนึ่ง ตึกราม บ้านช่อง หรือเป็นที่สถานที่ใดสถานที่หนึ่งโดยเฉพาะ การสร้างฉากแบบนี้ทำให้เรื่องสั้นดูเป็นจริงเป็นจังมากขึ้น

ไม่ว่านักประพันธ์จะใช้ฉากของเขาในเรื่องสั้น เป็นประเภทใด หรือเอาทั้งสองอย่าง มาผสมผสานกันก็ได้ ก็เพื่อต้องการบอกสิ่งต่าง ๆ เช่น ความคิดเห็นของเขาผ่านฉากที่เขาใช้ ซึ่งผ่านโดยการใช้ภาษา น้ำเสียง อารมณ์ และบรรยากาศ หรือผ่านบทบาทของตัวละคร ที่แสดงออกต่อสิ่งแวดล้อม ที่เป็นฉาก สถานที่ที่อยู่ในฉาก และสิ่งอื่น ๆ ที่ประกอบกันเข้าเป็นฉากในเรื่องนั้น ๆ เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

จงบอกความหมายของฉากและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับฉากมาทั้งหมด

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

การสร้างฉากของนักประพันธ์ ทำได้กี่วิธี ได้อะไรบ้าง จงอธิบาย

บทสรุป

การจะเข้าใจเรื่องสั้นให้ดี ต้องเข้าใจถึงความขัดแย้งและฉากที่อยู่ในเรื่องสั้นนั้นด้วย ทั้งความขัดแย้งและฉากเป็นเครื่องมือที่นักประพันธ์ใช้ฝากแนวความคิดของเขาเอาไว้